

เอกสารประกอบการบรรยายครั้ง ๗

วิชายืม คำประกัน จำนอง จำน่า

สมัยที่ ๗๕ ปี ๒๕๖๕

โดย

วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยะ

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกอง

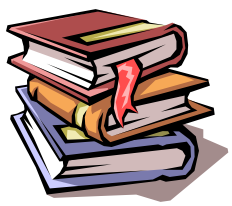
ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

บางส่วนอ้างอิงจากคำบรรยายเนติฯ ภาคกลางวันของท่าน อ.ปัญญา ถนอมรอด

คำำำ

๑. บททั่วไป (ม.๖๘๐ - ๖๘๕/๑)
๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (เรียกผู้คำำำชำระหนี้)(ม.๖๘๖)
๓. สิทธิและโทษของผู้คำำำ (ม.๖๘๗ - ๖๙๖)
๔. ความระงับ (หลุดพ้นหรือเลิก)(ม.๖๙๗ - ๗๐๑)

คำฯ

๓. สิทธิและโทษของผู้คำฯ (๕+๑)

๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด(ม.๖๘๗)

๒) สิทธิเกียงฯ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ถน.(ม.๖๙๑)

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ (ม.๖๙๔)

๕) สิทธิไต่เบี่ย (ม.๖๙๓, ๖๙๕, ๖๙๖)

๖) โทษของผู้คำฯ (ม.๖๙๒)

๕ สิทธิ + ๑ โทษ

ก ก ฌ ฌ ฌ

๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด(ม.๖๘๗)

- คำว่า “...ตน.ไม่อาจถือเอาซึ่งประโยชน์แห่งเงื่อนไขเริ่มต้นหรือเวลาสิ้นสุดได้ต่อไปแล้ว” (ม.๑๕๓ + ๑๕๒)

(๑) ตน.ถูกพิทักษ์ทรัพย์

(๒) ตน.ไม่ให้ประกันเมื่อจำต้องให้

(๓) ตน.ทำลายหรือทำให้ลดน้อยถอยลงซึ่งหลักประกัน

(๔) ตน.นำทรัพย์สินคนอื่นมาให้ประกันโดย จน.ไม่ยอม

(๕) ตน.สละประโยชน์แห่งเงื่อนไข (จน.ฟ้อง ตน.ก่อน
หนี้ถึงกำหนด แต่ ตน.ต่อรู้ว่าชำระแล้วหรือไม่เคยเป็นหนี้

(ฎ.๓๐๕๗/๕๑))

- หนี้ยังไม่ถึงกำหนด จน. เรียกและฟ้องผู้ค้ำฯ ไม่ได้ และ
แม้เข้าเหตุข้างต้น จน.จะเรียกหรือฟ้องให้ ตน.ชำระหนี้ได้
แต่ จน.จะเรียกและฟ้องผู้ค้ำฯไม่ได้

๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด(ม.๖๘๗)

เมื่อหนี้ประธานยังไม่ถึงกำหนดเวลาชำระหนี้

เจ้าหนี้จะเรียกหรือฟ้องผู้ค้ำประกันให้รับผิดชอบไม่ได้

เมื่อลูกหนี้ผิดนัดเจ้าหนี้ก็มีสิทธิเรียกให้ผู้ค้ำ

ชำระหนี้ได้แต่ต้องบอกกล่าวผู้ค้ำประกันตาม ม.๖๘๖

แต่ถ้าเป็นหนี้ที่ไม่มีกำหนดเวลาชำระหนี้เมื่อเจ้าหนี้

เตือนลูกหนี้ ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ก็จะตกเป็นผู้ผิดนัด

๒) สิทธิเกีย่งฯ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)

- ม.๖๘๑/๑ ว.๑ ข้อตกลงที่ให้ผู้ค้าฯ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา

ต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม

(หรือ ตกลงไม่ใช่สิทธิเกีย่งทั้ง ๓ มาตรา) เป็นโมฆะ

(ฎ.๒๕๖๕/๖๒, ๒๘๘๑/๖๒)

- ม.๖๘๑/๑ ว.๒ กรณีผู้ค้าฯ เป็นนิติบุคคลตกลงรับผิดชอบอย่าง

ตน.ร่วมได้ ทำให้ไม่มีสิทธิเกีย่งทั้ง ๓ มาตรา หรือ ถ้านิติบุคคล

ตกลงไม่ใช่สิทธิเกีย่งทั้ง ๓ มาตรา ก็ถือว่านิติบุคคลนั้นรับผิดชอบ

อย่าง ตน.ร่วม (แต่ต่างจาก ตน.ร่วม แท้จริง) และแม้นิติบุคคลซึ่ง

เป็นผู้ค้าฯ ตกลงรับผิดชอบอย่าง ตน.ร่วม แต่ก็ยังไม่เสียสิทธิตาม

ม.๖๕๔, ๖๕๗, ๗๐๐, ๗๐๑ (เทียบฎ.๘๕๓/๔๐ (เนติ๕๑, ๕๔, ๕๕),

ฎ.๒๒๑๑๓/๕๕, ๓๑๓๔/๖๑, ๓๒๕๘/๖๑, ๓๔๖๒/๖๑, ๖๕๔๘/๖๒)

๒) สิทธิเกีย๑งฯ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)

มีคำถามว่า เจ้าหนี้จะตกลงให้ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา

ยกเว้นไม่ใช้สิทธิเกีย๑งทั้งสามมาตราได้หรือไม่ ตอบว่าไม่ได้

เพราะถ้าตกลงยกเว้นไม่ใช้สิทธิเกีย๑งทั้งสามมาตราก็เสมือนให้
ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม

(เทียบมาตรา ๖๘๑/๑ วรรคสอง) ซึ่งปัจจุบันข้อตกลงที่ให้

ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม

หรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมเป็นโมฆะทุกกรณีตามมาตรา

๖๘๑/๑ วรรคหนึ่ง ยกเว้นสัญญาค้ำประกันที่ทำขึ้นก่อนวันที่

พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๗ ใช้บังคับ

สัญญาคำประกันทำขึ้นก่อนที่จะมีการเพิ่มเติม ม.๖๘๑/๑

ตาม พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐)ฯ และตาม
ม.๑๘ บัญญัติไว้ว่า ไม่กระทบกระเทือนถึงสัญญาที่ได้ทำไว้
ก่อนวันที่ พ.ร.บ.นี้ใช้บังคับ ผู้คำประกันซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา
จึงยังคงรับผิดชอบอย่างถูกหน้รวมตามข้อสัญญา (ฎ.๒๕๖๕/๖๒)

๒) สิทธิเกีย่งฯ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)

มีคำถามต่อไปว่า เจ้าหนี้จะตกลงให้

ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา

ยกเว้นไม่ใช้สิทธิเกีย่งแค่มาตรา ๖๘๘

จะทำได้หรือไม่ เทียบคำพิพากษาฎีกา

ต่อไปนี้

ฎ.๓๑๓๔/๖๑ ถ้าผู้คำประกันทำสัญญายอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมหรือยอมรับผิด
รวมกันกับลูกหนี้ ผู้คำประกันจะไม่มีสิทธิตาม ม. ๖๘๘, ๖๘๙ และ ๖๙๐ ถ้าไม่ได้
ระบุว่าร่วมรับผิดอย่างดังกล่าวไว้ในสัญญา ผู้คำประกันจะเป็นผู้ต้องรับผิดร่วมกัน
กับลูกหนี้เมื่อทำสัญญายกเว้นสิทธิตาม ม. ๖๘๘, ๖๘๙ และ ๖๙๐ ทั้งสามมาตรา
ข้อตกลงว่าจำเลยที่ ๒ ยินยอมชำระค่าเสียหายทั้งสิ้นให้โจทก์ทันที โดยที่โจทก์ไม่จำ
ต้องเรียกร้องให้จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ก่อน อันเป็นข้อตกลงยกเว้นสิทธิตาม ม. ๖๘๘ ที่
กำหนดให้ผู้คำประกันมีสิทธิที่จะให้เจ้าหนี้เรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อนเท่านั้น ไม่อาจ
ตีความว่าเป็นข้อตกลงยกเว้นสิทธิตาม ม. ๖๘๙ และ ๖๙๐ ด้วย สัญญาคำประกันจึง
เป็นสัญญาที่เจ้าหนี้มีสิทธิฟ้องผู้คำประกันได้โดยไม่ต้องเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อน
ไม่ใช่สัญญาคำประกันที่ผู้คำประกันยอมรับผิดร่วมกันกับลูกหนี้

๒) สิทธิเกีย๑งฯ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)

สิทธิเกีย๑งของผู้ค้ำประกันมี ๓ สิทธิเกีย๑งตามมาตรา ๖๘๘, ๖๘๙ และ ๖๙๐

ในกรณีผู้ค้ำประกันเป็นบุคคลธรรมดาเจ้าหนี้จะตกลงให้ผู้ค้ำประกันซึ่ง

เป็นบุคคลธรรมดา ยกเว้นไม่ใช้สิทธิเกีย๑งแค่มาตรา ๖๘๘ ทำได้

ในกรณีผู้ค้ำประกันเป็นนิติบุคคลเจ้าหนี้จะตกลงให้ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็น

นิติบุคคล ยกเว้นไม่ใช้สิทธิเกีย๑งทั้งสามมาตราหรือบางมาตราก็ได้หรือ

จะตกลงให้นิติบุคคลนั้นรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม

ในกรณีเช่นนั้นผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลนั้นย่อมไม่มีสิทธิดังที่บัญญัติ

ไว้ในมาตรา ๖๘๘, ๖๘๙ และ ๖๙๐ เช่นกัน ตามมาตรา ๖๘๑/๑ วรรคสอง

ฎ.๒๔๗/๔๑ แม้จำเลยผู้คำประกันจะยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม
(ปัจจุบันมีเพียงผู้คำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลเท่านั้นที่จะยอม
รับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมได้) ก็มีได้ทำให้กลายเป็นลูกหนี้ร่วม
เต็มตัวอย่างลูกหนี้ร่วมตาม ม. ๒๕๑ จำเลยย่อมมีสิทธิของ
ผู้คำประกันตาม ม. ๖๕๔ ที่อาจยกข้อต่อสู้ทั้งหลายซึ่ง
ลูกหนี้ชั้นต้นมีต่อเจ้าหนี้ชั้นต่อสู้ใจทักได้ด้วย

๒) สิทธิเกียจๆ (ม.๖๘๘, ๖๘๙)

- ผู้ค้าๆ จะใช้มาตรา ๖๘๘, ๖๘๙ เกียจให้เจ้าหนี้ไปฟ้องลูกหนี้ก่อนไม่ได้
แต่การจะฟ้องผู้ค้าๆ ปัจจุบันต้องอยู่ภายใต้บังคับ มาตรา ๖๘๖ ด้วย
- แต่เมื่อเจ้าหนี้ฟ้องผู้ค้าประกันมาพร้อมกับลูกหนี้ และความรับผิดชอบของ
ผู้ค้าๆ ไม่ต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้อย่างลูกหนี้ร่วม ศาลต้องพิพากษาให้
ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อน ถ้าลูกหนี้ไม่ชำระจึงให้ผู้ค้าประกันชำระแทน

(ฎ.๓๒๖๓/๖๒)

- ในชั้นบังคับคดี ถ้าลูกหนี้นั้นมีทางที่จะชำระหนี้ได้และการที่จะบังคับ
ให้ลูกหนี้ชำระหนี้ นั้นจะไม่เป็นการยาก เจ้าหนี้จะต้องบังคับการชำระหนี้
รายนั้นเอาจากทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อน เมื่อไม่พอจึงจะบังคับการชำระ
หนี้เอาจากทรัพย์สินของผู้ค้าประกันตามมาตรา ๖๘๙ (ฎ.๘๔๕๔/๔๔,
๕๔๖๒/๔๕)

๒) สิทธิเกีย๑๑ (ม.๖๘๘, ๖๘๙)

ฎ.๕๘๐/๑๓ ม.๖๘๘ ที่ให้สิทธิผู้ค้ำประกันขอให้เจ้าหนี้
เรียกร้องเอาชำระหนี้จากลูกหนี้ก่อนได้นั้น มิได้หมายความว่า
ว่าถ้าเจ้าหนี้ไม่เรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อนแล้วจะทำให้
ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ เพราะเจ้าหนี้มีสิทธิ
จะเรียกร้องหรือฟ้องผู้ค้ำประกันฝ่ายเดียวให้รับผิดชอบเมื่อ
ลูกหนี้ผิดนัดตามมาตรา ๖๘๖ ได้ (แต่อย่าลืมว่าปัจจุบัน
ต้องบอกกล่าวเป็นหนังสือก่อน)

๒) สิทธิเกียจๆ (ม.๖๘๘, ๖๘๙)

ฎ.๘๑๓๖ - ๘๑๓๙/๔๒ แม่มาตรา ๖๘๘ และมาตรา ๖๘๙

จะให้สิทธิแก่ผู้คำประกันยกข้อต่อสู้ให้โจทก์ทั้งสี่ไปเรียกร้อง

ให้ลูกหนี้ชั้นต้นชำระหนี้ก่อนที่จะเรียกร้องเอาจากผู้คำประกัน

ก็ได้หมายความว่า ถ้าโจทก์ทั้งสี่ไม่ฟ้องเรียกร้องเอาจากลูกหนี้

แล้ว โจทก์ทั้งสี่จะไม่มีอำนาจบังคับเอาจากจำเลย (แต่การจะ

ฟ้องผู้คำฯ ปัจจุบันต้องอยู่ภายใต้บังคับ มาตรา ๖๘๖ ด้วย)

ฎ.๓๒๖๓/๖๒ เมื่อความรับผิดชอบของจำเลยที่ ๒ (ผู้คำประกัน)
ไม่ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ อย่างลูกหนี้ร่วม ศาลชั้นต้น
ต้องพิพากษาให้จำเลยที่ ๑ (ลูกหนี้ชั้นต้น) ชำระหนี้ก่อน
ถ้าจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระจึงให้จำเลยที่ ๒ ชำระแทน ซึ่งเป็น
ปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของ
ประชาชน ศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภคมีอำนาจยกขึ้น
วินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้

๒) สิทธิเกียจๆ (ม.๖๘๘, ๖๘๙)

ฎ.๘๔๕๔/๔๔ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ ๑ ชำระเงินแก่โจทก์ หากจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระ ให้บังคับจำเลยที่ ๒ ชำระแทน โจทก์จะต้องดำเนินการบังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ เสียก่อน หากจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหรือจำเลยที่ ๑ ไม่มีทรัพย์สินที่โจทก์จะนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปยึดมาขายทอดตลาดเพื่อชำระหนี้ โจทก์จึงจะดำเนินการบังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๒ ได้ คดีนี้แม้จะปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดตามคำบังคับจำเลยทั้งสองไม่ชำระหนี้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ในการทำสัญญากู้เงิน จำเลยที่ ๑ ได้มอบหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) ให้โจทก์ยึดถือไว้เป็นหลักประกัน เมื่อจำเลยที่ ๑ ยังมีทรัพย์สินที่จะชำระหนี้ให้โจทก์ได้และการที่จะบังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ไม่เป็นการยาก แต่โจทก์กลับนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปยึดทรัพย์สินของจำเลยที่ ๒ ก่อนเป็นการข้ามการบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษา จำเลยที่ ๒ ขอบที่จะขอให้ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนการยึดทรัพย์สินของจำเลยที่ ๒ โดยให้โจทก์บังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ก่อนตามมาตรา ๖๘๙ ได้

๒) สิทธิเกีย่งฯ (ม.๖๕๐)

- ส่วนกรณีการใช้สิทธิเกีย่งตามมาตรา ๖๕๐
ทรัพย์สินซึ่งเป็นประกันต้องเป็นของลูกหนี้
ถ้าเป็นทรัพย์สินที่ผู้อื่นนำมาเป็นประกัน
ผู้ค้ำประกันจะอ้างมาตรานี้เกีย่งให้ไปเอา
ทรัพย์สินที่ผู้อื่นนำมาเป็นประกันก่อนไม่ได้
(ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๐, ๔๐)

๒) สิทธิเกีย่งๆ (ม.๖๕๐)

- การเป็นประกัน เช่น จำนอง จำน่า หรือ บุริมสิทธิ

เหนือทรัพย์สิน

- การยึดถือประกันจะมีก่อนหรือหลังการค้ำๆ ไม่สำคัญ

- ม.๖๕๐ เป็นสิทธิของผู้ค้ำๆ ผู้ค้ำๆ อาจจะไม่ใช้สิทธิก็ได้

- กรณีหนี้หลายราย จน.ยึดไว้สำหรับประกันหนี้รายใด

ก็ใช้เฉพาะหนี้รายนั้น ผู้ค้ำๆ จะเกีย่งให้ไปเอาทรัพย์สินที่

ประกันหนี้รายอื่นไม่ได้

๒) สิทธิเกียจๆ (ม.๖๕๐)

ฎ.๕๘๐/๑๓ กรณีที่เจ้าหนี้จะต้องเอาชำระหนี้จากทรัพย์ที่
ลูกหนี้ให้เจ้าหนี้อยึดถือไว้เป็นประกันก่อนตาม ม.๖๕๐ นั้น
โจทก์ได้รับแต่โฉนดที่ดินของคนอื่นซึ่งมิใช่ทรัพย์ของลูกหนี้
และเจ้าของโฉนดมิได้ทำจำนองหรือขายฝากเป็นประกันแก่
โจทก์เพื่อประโยชน์ของลูกหนี้และจำเลยประการใด จำเลย
จึงไม่มีสิทธิตาม ม.๖๕๐ ที่จะยกขึ้นใช้ยันโจทก์ได้

ม.๖๕๐

โท (จน.)

เอก ภู +
จำนอง
ที่ดิน

ตรี
คำ ฯ

ม.๖๕๐

โท (จน.)

เอก ภู	+	ตรี	จัตวา
		คำฯ	ชำนาญ
			ห้องชุด

๒) สิทธิเกียจฯ (ม.๖๕๐)

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๔๐ ข้อ ๔ ธงคำตอบ
ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๖๕๐ ผู้ค้าประกันจะร้องขอให้
เจ้าหนี้บังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินเฉพาะของลูกหนี้
ที่เจ้าหนี้อยึดถือไว้เป็นประกันก่อนได้ แต่ที่ดินที่จำนอง
เป็นของนายจัตวา ไม่ใช่ของนายเอกลูกหนี้ นายตรี
ผู้ค้าประกันจึงขอให้นายโทเจ้าหนี้บังคับชำระหนี้เอา
จากที่ดินจำนองของนายจัตวาก่อนไม่ได้ (เนติ ๓๐)

ม.๖๕๐

โท (จน.)

เอก ภู +
ชำนาญ
ที่ดิน

ตรี
คำฯ

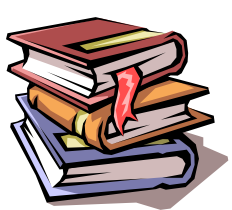
จัตวา
ชำนาญ
ห้องชุด

ผู้จ้างเองประกันหนี้ของบุคคลอื่น
จะใช้สิทธิเรียกร้องทั้งสามมาตรานี้
ไม่ได้เพราะไม่มีบทบัญญัติใดใน
ลักษณะจ้างที่ให้นำทั้งสาม
มาตรานี้ไปใช้กับจ้าง
(เทียบ ฎ.๗๔๑/๒๕๒๓)

ฎ.๑๑๘๗/๑๗ ในกรณีที่จำนองทรัพย์สินของตนประกันหนี้
ของบุคคลอื่นนั้นต้องบังคับตาม ป.พ.พ.ในลักษณะจำนอง
ซึ่งมิได้มีบทบัญญัติให้นำมาตรา ๖๘๕ ในลักษณะค้ำประกัน
มาใช้บังคับ ผู้จำนองจึงจะขอให้บังคับการชำระหนี้เอาจาก
ทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนไม่ได้และจะขอให้บังคับชำระหนี้
เอาจากทรัพย์สินของผู้ค้ำประกันก่อนก็ไม่ได้

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ถน.(ม.๖๕๑)

- การตกลงลดหนี้ไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือ แต่ต้องไม่ถึงขนาดเป็น ส.ญ.ประนีประนอมฯ ที่ทำให้หนี้ประธานระงับ
- การตกลงลดหนี้ ตกลงก่อนหรือหลังผิดนัดก็ได้
- ผู้ค้าฯ ไม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมกับการลดหนี้ก็ได้ แต่ให้ จน. มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าฯ ทราบภายใน ๖๐ วัน นับแต่ตกลง
- นำไปใช้กับผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย(ม.๗๒๗)

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ถน.(ม.๖๕๑)

ขอใช้คำที่ไม่ใช่ภาษากฎหมายเพื่อสื่อให้เห็น
ภาพง่าย ๆ ว่า เมื่อเจ้าหนี้ลดหนี้ให้ลูกหนี้ก็เกิด
ผลบุญไปถึงผู้ค้าประกันหรือผู้จำนองประกัน
หนี้ของบุคคลอื่น (มาตรา ๖๕๑ และ ๗๒๗)

ด้วย ๓ ประการ

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ถน.(ม.๖๕๑)

(๑) ถ้าลูกหนี้ได้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้ว หรือ ลูกหนี้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดไม่ครบถ้วนแต่ผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นได้ชำระหนี้ส่วนที่เหลือนั้นแล้ว หรือ ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามที่ได้ลดแต่ผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นได้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดนั้นแล้ว ให้ผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นเป็นอันหลุดพ้น

(๒) ผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น
มีสิทธิชำระหนี้ได้แม้จะล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตาม
ที่ได้ลดแต่ต้องไม่เกิน ๖๐ วันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลา
ชำระหนี้ดังกล่าว

(๓) ในกรณีที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้ำประกันหรือ
ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นทราบถึงข้อตกลงดังกล่าว
เมื่อล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้ว ให้ผู้ค้ำ
ประกันหรือผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นมีสิทธิชำระ
หนี้ได้ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้
ผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นทราบ
ถึงข้อตกลงนั้น

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ถน.(ม.๖๕๑)

แต่มีข้อยกเว้นอยู่ในวรรคหนึ่งตอนท้าย

คือ ข้อตกลงลดหนี้ที่ทำขึ้นภายหลังที่ลูกหนี้
ผิดนัดชำระหนี้แล้ว หากในข้อตกลงนั้น
มีการขยายเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้

มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตาม ม.๗๐๐

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ถน.(ม.๖๕๑)

- หนี้ถึงกำหนด ผู้ค้าฯ ขอชำระตามที่ลด
จน.ไม่รับ ผู้ค้าฯ หักุดพัน ม.๗๐๑
- ข้อตกลงที่เพิ่มภาระผู้ค้าฯ มากกว่า
ม.๖๕๑ ว.๑ โหมะ ตาม ว.๒
- ใช้กับสัญญาที่ทำขึ้นก่อน ม.๖๕๑ แก้ไขด้วย
หากตกลงลดหนี้หลัง ม.๖๕๑ แก้ไขแล้ว

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

มาตรา ๖๕๔ นอกจากข้อต่อสู้
ซึ่งผู้คำประกันมีต่อเจ้าหนึ้น
ท่านว่าผู้คำประกันยังอาจ
ยกข้อต่อสู้ทั้งหลายซึ่งดูกหนึ้น
มีต่อเจ้าหนึ้นขึ้นต่อสู้ได้ด้วย

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

ผู้คำประกันมีข้อต่อสู้ที่จะยก
ขึ้นสู้เจ้าหนี้ได้ ๒ กรณี คือ

- ข้อต่อสู้ของผู้คำประกันเอง
- ข้อต่อสู้ทั้งหลายของลูกหนี้

(ตามมาตรา ๖๕๔)

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

- ข้อต่อสู้ของผู้ค้าฯ เอง ตาม ส.ญ.ค้าฯ เช่น ส.ญ.ค้าฯ เป็นโมฆียะ,
ส.ญ.ค้าฯ ไม่มีหลักฐานการฟ้องร้อง, ส.ญ.ค้าฯ ขาดอายุความ
(ส.ญ.ค้าฯ อายุความ ๑๐ ปี (ม.๑๕๓/๓๐) ฎ.๗๕๓๓/๕๕,
๒๒๐๘/๕๘)) , ข้อต่อสู้ตาม ม.๗๐๐ เป็นต้น (ฎ.๒๑๔๑๓/๕๖)
- ข้อต่อสู้ของ ลน. ตาม ส.ญ.ประธาน เช่น ลน.ไม่ผิด ส.ญ.,
ลน.ชำระหนี้บางส่วน, หนี้ตาม ส.ญ.ประธานขาดอายุความ
รวมถึง ม.๑๗๕๔ ว.๓ (ฎ.๒๖๕๕/๔๖, ๕๕๕๖/๔๔ เนติ ๕๕, ๖๑),
(ฎ.๑๑๑๐/๕๕, ๒๗๗๐/๖๐) หนี้ตาม ส.ญ.ประธานระงับ, หนี้ตาม
ส.ญ.ประธานไม่มีหลักฐานการฟ้องฯ (เนติ ๔๕) ข้อต่อสู้ต่าง ๆ
ตาม ส.ญ.ประธาน (ฎ.๖๐๐๕/๓๗) เป็นต้น

ฎ.๒๔๗/๔๑ แม้จำเลยผู้คำประกันจะยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม
(ปัจจุบันมีเพียงผู้คำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลเท่านั้นที่จะยอม
รับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมได้) ก็มีได้ทำให้กลายเป็นลูกหนี้ร่วม
เต็มตัวอย่างลูกหนี้ร่วมตาม ม. ๒๕๑ จำเลยย่อมมีสิทธิของ
ผู้คำประกันตาม ม. ๖๕๔ ที่อาจยกข้อต่อสู้ทั้งหลายซึ่ง
ลูกหนี้ชั้นต้นมีต่อเจ้าหนี้ชั้นต่อสู้ใจทักได้ด้วย

ม.๖๕๔

คำ เป็นหนี้

ค่าสินค้า

ที่ซื้อมาใช้เอง

๕ แสน

- อายุความ ๒ ปี

1 คำๆ

- มีหลักฐานคำๆ

- อายุความ ๑๐ ปี

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

ข้อต่อสู้ที่ว่าการกู้ยืมเงินไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ ผู้ค้ำประกันมีสิทธิยกข้อต่อสู้

ดังกล่าวของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้ชั้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๖๕๔

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๔๕ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...ผู้ค้ำประกันมีสิทธิยกข้อต่อสู้
ของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้ชั้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๖๕๔ เมื่อกรณีเป็นการ
กู้ยืมเงิน (ปัจจุบันกว่า ๒,๐๐๐ บาท) ที่ไม่มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือซึ่งนางแก้ว
เจ้าหนี้ฟ้องร้องบังคับคดีให้นายต้นลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๖๕๓
วรรคหนึ่ง นายทองผู้ค้ำประกันจึงไม่ต้องรับผิด ดังนั้น ข้อต่อสู้ที่ว่าการกู้ยืมเงินไม่มี
หลักฐานเป็นหนังสือ นายทองจึงไม่ต้องรับผิดต่อนางแก้วเจ้าหนี้ชั้นรับฟังได้

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

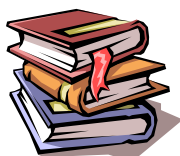
ฎ.๕๖๔/๑๒ นอกจากข้อต่อสู้ซึ่งผู้คำประกัน
มีต่อเจ้าหนี้แล้ว ผู้คำประกันอาจยกข้อต่อสู้
ทั้งหลายซึ่งลูกหนี้มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้ได้ด้วย
ดังนั้น เมื่อสิทธิเรียกร้องของโจทก์ซึ่งมีต่อ
ลูกหนี้ ขาดอายุความแล้ว ผู้คำประกันก็ย่อม
ยกอายุความขึ้นต่อสู้โจทก์ได้ (ฎ.๒๗๗๐/๖๐)

ข้อต่อสู้ที่ว่าสิทธิเรียกร้องตามสัญญากู้เงินขาดอายุความ ผู้ค้ำประกันมีสิทธิ
ยกข้อต่อสู้ดังกล่าวของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๖๕๔
ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๑ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...สำหรับกรณีความรับผิดชอบ
ของนายหมื่นผู้ค้ำประกัน แม้นายหมื่นชำระหนี้บางส่วนทำให้อายุความในหนี้
ตามสัญญาค้ำประกันสะดุดหยุดลงมีผลให้ (สัญญาค้ำประกัน) ไม่ขาดอายุความ
แต่หนี้ตามสัญญาค้ำประกันเป็นหนี้อุปกรณ์เพื่อประกันการชำระหนี้กู้ยืมเงินซึ่ง
เป็นหนี้ประธาน เมื่อหนี้ประธานขาดอายุความ นายหมื่นผู้ค้ำประกันมีสิทธิตาม
ป.พ.พ.มาตรา ๖๕๔ ที่จะยกข้อต่อสู้ของนายสิบเรื่องหนี้กู้ยืมเงินขาดอายุความ
ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ ศาลต้องยกฟ้อง นายหมื่นจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อนายพัน (เจ้าหนี้)

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๕ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...นางโกสุม (ผู้กู้) ถึงแก่ความตาย...โจทก์ไม่ได้ใช้สิทธิเรียกร้องต่อกองมรดกของนางโกสุมภายใน ๑ ปี นับแต่ทราบว่านางโกสุมถึงแก่ความตาย สิทธิเรียกร้องตามสัญญากู้เงินของนางโกสุมจึงขาดอายุความตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม เมื่อโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ให้รับผิดชอบในฐานะผู้ค้ำประกันการชำระหนี้ของนางโกสุม จำเลยที่ ๑ ย่อมยกข้อต่อสู้ดังกล่าวขึ้นอ้างได้ตามมาตรา ๖๕๔ จำเลยที่ ๑ ไม่ต้องรับผิดชอบตามฟ้อง... (ฎ.๕๕๕๖/๒๕๔๔) แต่จำเลยที่ ๒ (ผู้จำนอง) ไม่อาจยกข้อต่อสู้นั้นขึ้นอ้างได้ เพราะการจำนองไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ผู้จำนองกระทำเช่นนั้นได้ จำเลยที่ ๒ จึงต้องรับผิดชอบในหนี้ต้นเงินพร้อมด้วยดอกเบี้ยตามสัญญาจำนอง (เนติ ๖๑)

เนติ ๔๓,๔๕

ฉ.๑๖๐๔/๓๖

คำ กู้ ๕ แสน

- จน. ส่งเงินกู้

แต่ไม่ได้ทำ

หลักฐานการกู้

1 คำฯ

- มีหลักฐานคำฯ

2 จำนอง

- ทำสัญญา

จดทะเบียน

จำนอง

ถูกต้อง

สำหรับการกู้ยืมเงินแม้การกู้ยืมเงินขาดหลักฐานตามกฎหมาย
ก็เพียงต้องห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดีเอากับผู้กู้เท่านั้น เมื่อหนี้การ
กู้ยืมเงินมีอยู่จริงและสมบูรณ์เพียงใด ย่อมมีการค้ำประกันหรือการ
จำนองได้เพียงนั้น และต้องอย่าลืมว่า กรณีนี้การค้ำประกันแม้จะ
มีได้แต่ผู้ค้ำประกันก็มีสิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ว่าไม่มีหลักฐาน
การกู้ยืมเงินขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๖๕๔ อันจะส่งผลให้
ผู้ค้ำประกันไม่ต้องรับผิดชอบ แต่ผู้จำนองไม่มีสิทธิยกข้อต่อสู้ดังกล่าว
ยังต้องรับผิดชอบ (เนติ ๔๗, ๔๘)

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

เดิมสัญญาคำประกันที่ทำขึ้นก่อนกฎหมาย

แก้ไข (ม.๖๕๕/๑) สามารถตกลงให้ผู้คำประกัน
สละสิทธิไม่ยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้
คือยกเว้นมาตรา ๖๕๔ ได้ (ฎ.๗๕๓๓/๒๕๕๕)

แต่ปัจจุบันสัญญาคำประกันที่ทำขึ้นภายหลัง

กฎหมายแก้ไข (ม.๖๕๕/๑) หากมีข้อตกลงยกเว้น
มาตรา ๖๕๔ ถือเป็นข้อตกลงที่แตกต่างจากมาตรา
๖๕๔ ตกเป็นโมฆะตามมาตรา ๖๕๕/๑

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

- ดน.สละประโยชน์แห่งอายุความ (ม.๑๕๓/๒๔)
(ทำห้วงขาดอายุความ) ไม่มีผลกับผู้ค้าฯ ผู้ค้าฯ ยัง
ยกข้อต่อสู้ว่าหนี้ประธานขาดอายุความขึ้นต่อสู้ได้
- ม.๖๕๔ มีข้อยกเว้นตาม ม.๖๘๑ ว.๔
- หนี้ประธานเป็นโมฆียะ ถ้าไม่บอกล้างยังสมบูรณ์
ผู้ค้าฯ ต้องผูกพัน และผู้ค้าฯ จะบอกล้างไม่ได้

(ฎ.๑๑๕/๑๕)

๕) สิทธิไถ่เบี้ย (ม.๖๕๓)

กรณีผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้แล้ว

ย่อมมีสิทธิที่จะไถ่เบี้ยเอาจากลูกหนี้

ม.๖๕๓ ระบุชัดเจนแต่ต้นว่าผู้ค้ำประกัน
ต้องได้ชำระหนี้แล้ว ผู้ค้ำประกันจึงจะ
มีสิทธิไถ่เบี้ยจากลูกหนี้ได้ทั้งต้นเงิน
และดอกเบี้ยเท่าที่ผู้ค้ำประกันได้ชำระ
ให้แก่เจ้าหนี้ไปแล้ว

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๑ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...
กรณีที่นายสมโชคกู้ยืมเงินในครั้งแรก ๑๐๐,๐๐๐ บาท
นายสมโชคได้รับเงินกู้โดยทำหนังสือสัญญากู้ยืมเงินและ
ลงลายมือชื่อผู้กู้ไว้ เมื่อนายชาญผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้
ให้นายวันชัยแล้ว ย่อมมีสิทธิได้เบี้ยเอานายสมโชค
ลูกหนี้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพราะการค้ำประกันนั้น ตาม
ป.พ.พ. ม. ๖๕๓ (ตามคำถามไม่มีประเด็นเรื่องดอกเบี้ย)

๕) สิทธิไถ่เบี้ย (ม.๖๕๓)

ฎ.๑๑๕๕/๕๕ เมื่อเชื่อว่าผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้แทนลูกหนี้ไปจริง
จึงยอมมีสิทธิที่จะไถ่เบี้ยเอาจากลูกหนี้เพื่อต้นเงินกับดอกเบี้ยและ
เพื่อการที่ต้องสูญหายหรือเสียหายไปอย่างไรๆ เพราะการค้ำประกัน
นั้นได้ตามมาตรา ๖๕๓ หากไม่มีสิทธิไถ่เบี้ยเฉพาะต้นเงินไม่
(ถ้าผู้ค้ำประกันยังไม่ได้ชำระหนี้ยอมไม่มีสิทธิไถ่เบี้ย)

ฎ.๑๑๕๕/๕๘ ผู้ค้าฯ (สถาบันการเงิน) ชำระหนี้แทนลูกหนี้ไป
จึงย่อมมีสิทธิที่จะไต่เบี่ยเอาจากลูกหนี้เพื่อต้นเงินกับดอกเบี้ย
และเพื่อการที่ต้องสูญหายหรือเสียหายไปอย่างใดๆ เพราะการ
ค้าประกันนั้นได้ ตาม ม.๖๕๓ หากผู้มีสิทธิไต่เบี่ยเฉพาะต้นเงินไม่
สำหรับดอกเบี้ย มีสิทธิคิดได้ตามข้อตกลงและประกาศของ
ธนาคารแห่งประเทศไทยกับประกาศของผู้ค้าฯ กรณีมิใช่เป็น
เบี่ยปรับที่สูงเกินส่วนแต่อย่างใด

ฎ.๕๕๗/๒๘ ผู้ค้าฯ ถูกธนาคารเจ้าหนี้หักบัญชีเงินฝากประจำ
ใช้หนี้แทนลูกหนี้ ทำให้ผู้ค้าประกันสูญเสียเงินต้นและดอกเบี้ย
ที่ควรจะได้รับตามบัญชีเงินฝากประจำตั้งแต่วันที่ธนาคารเจ้าหนี้
หักบัญชี ผู้ค้าฯ ย่อมมีสิทธิไต่เบี่ยเอาจากลูกหนี้เพื่อการสูญเสีย
ดังกล่าวได้ตาม ม.๖๕๓

ฎ.๓๘๓๐/๕๒ สิทธิของโจทก์ที่ ๑ ที่จะไต่เบี่ยจำเลยที่ ๑ ใน
ฐานะที่โจทก์ที่ ๑ เป็นผู้คำประกันนั้นจะเกิดขึ้นต่อเมื่อผู้คำฯ ได้
ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แทนลูกหนี้แล้วตาม ม.๖๕๓(ฎ.๒๑๐๘๔/๕๖)

ฎ.๑๓๑๕-๒๐/๓๘ การชำระหนี้โดยวิธีการที่โจทก์ยอมผูกพันตนเข้า
เป็นลูกหนี้ของ ข.เพื่อชำระหนี้ของจำเลยอีกคนหนึ่งหาใช่เป็นการ
ที่โจทก์ชำระหนี้ให้แก่ ข. เสร็จสิ้นแล้วไม่ ทั้งไม่ทำให้หนี้ระหว่าง
ข.กับจำเลยที่มีอยู่เดิมระงับสิ้นไปเพราะมิใช่เป็นการแปลงหนี้ใหม่
โดยการเปลี่ยนตัวลูกหนี้ ข. ยังคงมีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้
ดังกล่าวได้เช่นเดิม เมื่อตามคำฟ้องไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าโจทก์ได้
ชำระหนี้แทนจำเลยให้แก่ ข. ไปแล้วหรือไม่เป็นจำนวนเท่าใด
โจทก์จึงยังไม่มีสิทธิฟ้องไต่เบี่ยเอาจากจำเลย

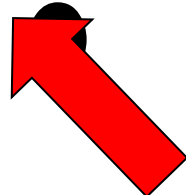

ม.๖๕๓ สิทธิไถ่เบี่ย

จน

1 ใช้หนี้แทน ๕๕๐,๐๐๐ บาท

(ต้น ๕๐๐,๐๐๐ ดอกเบี่ย ๕๐,๐๐๐)

คำ ู้

๕ แสน

ดอก ๑๐% ต่อปี

+ จำนองบ้าน

1

คำ ำ

2

คำ ำ

3

จำนอง
ที่ดิน

4

จำนอง
คอนโด

ม.๖๕๓

ม.๖๕๒ ว.๒ ไถ่เบี่ย

ตาม ม.๒๒๕(๓), ๒๕๖

๕) สิทธิไถ่เบี้ย (ม.๖๕๓)

- ม.๖๕๓ ไถ่เบี้ยจาก ลน. ทั้งต้นและดอกเบี้ยที่ผู้ค้าฯ ชำระไปแล้วและผู้ค้าฯ มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยผิคนัดหรือดอกเบี้ยตามข้อตกลงจากต้นเงินที่ชำระไป เช่น จ่ายต้น ๕๐๐,๐๐๐ และ ดอก ๕๐,๐๐๐ จึงไถ่เบี้ยได้ ๕๕๐,๐๐๐+ ดอก(ผิคนัดหรือตามข้อตกลง)จาก ๕๐๐,๐๐๐
- รวมถึงการที่ต้องเสียหายเพราะการค้ำประกันนั้น (ฎ.๕๕๗/๒๘, ๔๒๐๕/๔๐, ๓๕๕๔/๕๔, ๑๕๒๒/๕๘, ๑๑๕๕/๕๕)
- ต้องชำระแทน ลน.ไปแล้วจริง ๆ (ฎ.๓๘๓๐/๕๒, ๑๓๑๕-๒๐/๓๘)
- ผู้ค้าฯ รับช่วงสิทธิ จน.ทั้งประกันแห่งหนึ่ ตาม ม.๖๕๓ ว.๒ เช่น จำนำ, จำนอง (เฉพาะทรัพย์สินของ ลน.) (ฎ.๑๓๓๓๗/๕๖ กลับแนวเนติ ๓๐, ๔๐)) แต่ถ้าไม่ใช่ประกันแห่งหนึ่ไม่มีสิทธิ (ฎ.๑๐๗๐๐/๔๖)
- อายุความในการไถ่เบี้ยคือ ๑๐ ปี ตาม ม.๑๕๓/๓๐ (ฎ.๔๕๗๘/๕๖)

ฎ.๘๕๕๑/๖๑ กรณีเจ้าหนี้เรียกให้โจทก์ชำระค่าประกันชดเชยตามสัญญาค้ำประกัน
เมื่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้แก่เจ้าหนี้แล้วตาม ม.๖๘๖ ดังนั้น โจทก์
ซึ่งรับช่วงสิทธิทั้งหลายของเจ้าหนี้อันมีต่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ผิดนัดจึงมีสิทธิไต่เบี่ย
เอาแก่จำเลยเพื่อต้นเงินและดอกเบี่ยที่ชำระแก่เจ้าหนี้ไป รวมทั้งดอกเบี่ยผิดนัดของ
ต้นเงินนั้นในทันทีที่ได้ชำระเงินแก่เจ้าหนี้ เพียงแต่โจทก์ไม่มีสิทธิคิดดอกเบี่ย
ซ้อนดอกเบี่ยในระหว่างผิดนัดซึ่งต้องห้ามตาม ม.๒๒๔ ว.๒ เท่านั้น เมื่อเงินที่โจทก์
ชำระให้แก่เจ้าหนี้ไม่ปรากฏว่าเป็นดอกเบี่ย โจทก์จึงมีสิทธิเรียกให้จำเลยชำระเงิน
ที่ได้ชำระแทนไปพร้อมดอกเบี่ยผิดนัดในอัตราที่กฎหมายกำหนดตามที่โจทก์
เรียกร้อง นับแต่วันที่โจทก์ได้ชำระหนี้แทนจำเลย เพราะจำเลยตกเป็นผู้ผิดนัดมาก่อน
แล้ว หากจะตกเป็นผู้ผิดนัดก็ต่อเมื่อโจทก์ได้เรียกให้ชำระหนี้ตาม ม.๒๐๔ ว.๑

จน

โจทก์ ใช้หนี้แทน ๑ ด้าน

จำเลยที่ ๑

กู้ ๑ ด้าน

โจทก์

ค้ำฯ

๑ ด้าน

จำเลยที่ ๒

จำนองที่ดิน

๑ ด้าน

๕) สิทธิไถ่เบี้ย (ม.๖๕๓)

ผู้ค้ำประกันรับช่วงสิทธิเจ้าหนี้ทั้งประกัน
แห่งหนี้ตามมาตรา ๖๕๓ วรรคสอง
แต่ผู้ค้ำประกันจะรับช่วงสิทธิบังคับได้เฉพาะ
ทรัพย์จำนองหรือทรัพย์จำนำของลูกหนี้เท่านั้น
ผู้ค้ำประกันจะไปบังคับทรัพย์จำนองของผู้อื่น
ไม่ได้ (ฎ.๑๓๓๓๓๗/๕๖)

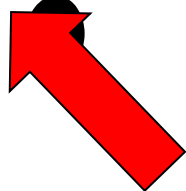
ฎ.๑๓๓๓๗/๕๖ การที่จำเลยที่ ๒ จำนองที่ดินของตนเพื่อประกันหนี้เงินกู้ที่
จำเลยที่ ๑ ต้องชำระให้แก่ธนาคาร ก. เจ้าหนี้ เป็นการให้สัญญาต่อเจ้าหนี้ของ
จำเลยที่ ๑ ว่า หากจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ก็ให้ธนาคารเจ้าหนี้ของจำเลยที่ ๑
บังคับจำนองเอาที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้ ต่างกับการค้ำประกันซึ่งโจทก์ผู้ค้ำ
ประกันสัญญาว่า ถ้าจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ โจทก์จะชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ของจำเลย
ที่ ๑ โดยยอมรับผิดเป็นลูกหนี้ร่วมกับจำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ ในกรณีของจำเลยที่ ๒
ต้องบังคับตามลักษณะจำนองซึ่งไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๘๒ ว.๒ ในลักษณะ
ค้ำประกันมาใช้บังคับกับจำเลยที่ ๒ ให้ต้องรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับโจทก์ซึ่ง
เป็นผู้ค้ำประกัน อีกทั้งไม่ใช่กรณีผู้ค้ำประกันหลายคนยอมตนเข้าค้ำประกันหนี้
รายเดียวกันอันจะต้องรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๘๒ ว.๒ อันจะทำให้
โจทก์รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้บังคับจำนองกับที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้
(สรุป โจทก์จะรับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้มาบังคับจำนองที่ดินของจำเลยที่ ๒ ไม่ได้)

ฉ.๔๕๗๔/๓๖

จน

โจทก์ ใช้หนี้แทน ๑ ด้าน

น. ฎ	โจทก์	จำเลย
๑ ด้าน	ค้ำฯ	ค้ำฯ
	๑ ด้าน	๑ ด้าน

ต่อมา ทำ ส.ญ.ฎ

ระหว่างกัน ๑ ด้าน

หากมีการแปลงหนี้ใหม่ในกรณีต่อไปนี้จะมีผลให้หนี้ตามสิทธิไล่เบี่ยระงับไป

ฎ.๔๕๗๔/๓๖ โจทก์และจำเลยเป็นผู้ค้ำประกัน น. ในหนี้รายเดียวกัน จึงเป็น
ลูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๘๒ ว.๒ เมื่อโจทก์ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้แล้วย่อมรับช่วงสิทธิ
ของเจ้าหนี้ไล่เบี่ยเอาแก่จำเลยได้ทั้งหนึ่งตาม ม.๒๒๕(๓) และ ๒๕๖ และยังมีสิทธิที่
จะไล่เบี่ยเอาแก่ น. เพื่อให้ชำระหนี้ทั้งหมดได้ตาม ม.๖๕๓ ว.๑ อีกด้วย เมื่อปรากฏ
ต่อมาว่าโจทก์ตกลงกับ น. ทำหนังสือสัญญากู้เงินมีข้อความว่า น.เป็นหนี้เงินกู้โจทก์
๔๐,๗๐๐บาท ถือได้ว่ามีหนี้ใหม่เกิดขึ้นตามสัญญากู้เงิน เป็นการแปลงหนี้ใหม่มีผลให้
หนี้ตามสิทธิไล่เบี่ยแก่ น.ระงับไป และความรับผิดชอบของจำเลยในฐานะผู้ค้ำประกันหนี้
เดิมของ น.และในฐานะลูกหนี้ร่วมกับโจทก์ย่อมระงับไปด้วย สิ้นสิทธิไล่เบี่ย(เนติ๕๕)

- ผู้ค้าฯ สิ้นสิทธิไต่เบี่ยง ๒ กรณี คือ ม.๖๕๕ (เนติ ๗๑) และ ๖๕๖

(๑) ม.๖๕๕ ผู้ค้าฯ ละเลยไม่ยกข้อต่อสู้ของ ลน. ผู้ค้าฯ สิ้นสิทธิไต่เบี่ยง เพียงเท่าที่ไม่ยกข้อต่อสู้ เว้นแต่ไม่รู้ และที่ไม่รู้ไม่ใช่ความผิดของตน (ฎ.๕๓/๒๒ ม.๖๕๕ ให้สิทธิแก่ ลน. ยกขึ้นเถียงผู้ค้าฯ ไม่ให้ไต่เบี่ยง ลน.)

- ไม่ยกข้อต่อสู้ หมายถึง ไม่ให้การสู้คดี, จน. ทวงแล้วชำระฯ

- ข้อต่อสู้ของ ลน. เช่น ลน. ชำระหนี้บางส่วน, ไม่มีหลักฐานกู้, หนี้ประธานขาดอายุความ เป็นต้น

- ถ้าผู้ค้าฯ ไม่ยกข้อต่อสู้ของผู้ค้าฯ เอง ไม่สิ้นสิทธิไต่เบี่ยง เช่น
ส.ญ. คำฯ เป็นโมฆียะ, ส.ญ. คำฯ ไม่มีหลักฐาน ฯ

(๒) ม.๖๕๖ ผู้ค้าฯ ชำระหนี้แทนโดยไม่บอก ลน. ลน. ไม่รู้ไปชำระซ้ำ
ผู้ค้าฯ ไม่มีสิทธิไต่เบี่ยง ต้องไปเรียกคืนจาก จน. ฐานลาภมิควรได้
ตาม ม.๖๕๖ (ฎ.๕๒๔๑/๓๘ คนละยอด) (ถ้าผู้ค้าฯ บอกแล้วไต่เบี่ยงได้)

ผู้ค้ำประกันไม่ยกข้อต่อสู้กรณีไม่มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเงินซึ่ง
ถือเป็นข้อต่อสู้ของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้ตามมาตรา ๖๕๔
ทั้งที่ทราบดี ผู้ค้ำประกันย่อมสันนิษฐานที่จะได้เบี้ยเพียงเท่าที่ไม่ยก
ขึ้นเป็นข้อต่อสู้ตามมาตรา ๖๕๕ (เนติ ๗๑)

แต่ถ้าผู้ค้ำประกันไม่ยกข้อต่อสู้ของตัวผู้ค้ำประกันเอง
เช่น สัญญาค้ำประกันไม่มีหลักฐานการค้ำประกันฯ ผู้ค้ำประกัน
ยังไม่สันนิษฐานได้เบี้ย คือ ผู้ค้ำประกันยังมีสิทธิได้เบี้ยลูกหนี้อยู่

จน. ๖๕๕

1 ใช้หนี้แทน ๕ แสน

คำ กู้ ๕ แสน

- จน. ส่งเงินกู้

แต่ไม่ได้ทำ

หลักฐานการกู้

1 คำฯ

- มีหลักฐานคำฯ

และรู้ว่าไม่ได้

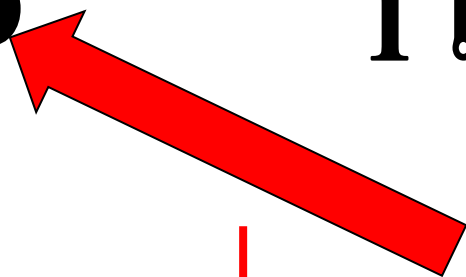
ทำหลักฐานการกู้ไว้

เนติ ๗๑

จน.

1 ใช้หนี้แทน ๕ แสน

คำ

- กู้ ๑ แสน

มีหลักฐานการกู้

- กู้เพิ่ม ๔ แสน

ไม่มีหลักฐานการกู้

1 คำฯ

- คำฯ ๕ แสน

มีหลักฐานคำฯ

โดย 1 รู้ว่าการกู้เพิ่ม
๔ แสนไม่มี

หลักฐานการกู้

ฎ.๕๒๔๑/๓๘ หนี้จำนวนที่ยังไม่ได้ชำระจำเลย
ซึ่งเป็นทายาทของ ป. ซึ่งถึงแก่กรรม ต่อมาถูก
ฟ้องและได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ
คดีใช้ให้แก่ บริษัท ธ. โดยไม่ได้ชำระหนี้
ส่วนที่โจทก์ (ผู้คำประกัน) ได้ชำระแทนไปแล้ว
ดังนั้นแม้โจทก์จะไม่ได้บอกแก่จำเลยว่าเป็นโจทก์
ได้ชำระหนี้แทน ป. ให้จำเลยทราบก็ตาม
ก็ชอบที่จะรับช่วงสิทธิฟ้องได้เป็นเงินจำนวน
๓๕๐,๐๐๐ บาทเอาแก่จำเลยได้